

VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE GESCHILLENRAAD VOOR RADIO EN TELEVISIE

Rolnummer : 009
Beslissing nr. : 003/98
van 13 juli 1998

BESLISSING.

In zake: Directeur K.A. DEURNE tegen VTM

1. Met een op 19 mei 1998 ter post aangetekende brief van dezelfde datum heeft Dirk VAN DE VONDEL, in zijn hoedanigheid van afgevaardigd bestuurder van lokale raad 10 voor het Gemeenschapsonderwijs en als directeur van het Koninklijk Atheneum Deurne, Frank Craeybeckxlaan, 22, 2100 Deurne, klacht ingediend tegen de N.V. Vlaamse Televisiemaatschappij, in afkorting VTM, met maatschappelijke zetel Medialaan, 1, 1800 Vilvoorde, met betrekking tot het onderdeel van het dossierprogramma Telefacts dat handelt over druggebruik door jongeren, uitgezonden op 5 mei 1998.
2. Bij brieven van 27 mei en 2 juni 1998 heeft VTM een antwoord op de grieven van klager laten geworden, samen met een videocassette en het script van de bestreden uitzending.
3. Beide partijen zijn door de Geschillenraad in hun betoog en verweer gehoord ter zitting van 17 juni 1998, klager in persoon verschijnende samen met Johan Van Hulle, juridisch adviseur van de ARGO, VTM vertegenwoordigd zijnde door Bart De Poot, hoofdredacteur Dossierprogramma's en Jan Van den Houte, human resources manager, verantwoordelijk voor de juridische zaken.
4. Ter zitting van 17 juni 1998 heeft klager verduidelijkt dat zijn klacht inzonderheid gericht is tegen dat deel van de reportage waarbij een deel van de voorgevel van het K.A. Deurne in beeld wordt gebracht, gevolgd door de commentaar "Schoolgaande druggebruikers gaan vaak stelen of dealen".

Klager brengt dat beeld en die commentaar in verband met een latere commentaar waarin erop wordt gealludeerd dat scholen publiciteit omtrent de drugproblematiek zouden schuwen. Daaruit besluit hij dat in het programma, inzonderheid door het tonen van de voorgevel van de school, in strijd met de regels van de journalistieke deontologie, een associatie is gemaakt tussen druggebruik en de school, die, omdat het beeld de school herkenbaar maakt, in haar goede naam en haar rekruteringsmogelijkheid wordt geraakt.

5. Het belang van klager staat buiten betwisting.

6. De bekritiseerde uitzending loopt over een vijftiental minuten. Het gaat om een programma waarin, met betrekking tot mogelijk gebruik van drugs in scholen van het secundair onderwijs, getuigenissen worden verzameld van leerlingen, ouders en drugpreventiewerkers, het ene en het andere begeleid van beelden van klaslokalen, fietsenrekken en lessen van drugpreventiewerkers, in casu rijkswachters.

Uit de aanvang van de reportage mag blijken dat de nadruk wordt gelegd op het belang van drugpreventie.

Volgens klager zijn bij vermelde getuigenissen en begeleidende beelden van fietsenrekken en interne klaslokalen geen leerlingen of ouders van leerlingen, noch lokalen van het K.A. Deurne betrokken.

In de uitzending wordt geen naam van enige school genoemd. Dat de schoolbesturen publiciteit omtrent het drugprobleem zouden schuwen, wordt anoniem aangebracht, zonder dat door beeld of commentaar die stelling met enige school associeerbaar is.

Na enkele minuten wordt een deel van de voorgevel van een school in beeld gebracht. Volgens klager is de getoonde voorgevel die van het K.A. Deurne. Die voorgevel blijft twee à drie seconden in beeld. Daarop volgt een commentaar omtrent het gedrag van jeugdige druggebruikers.

7. Het probleem dat met de klacht aan de orde wordt gebracht, is een van herkenbaarheid door beeld en van impact van dat beeld op de kijkers in het algemeen, met de gevolgen eraan verbonden in hoofde van wie of wat getoond wordt, het ene en het andere, wat de Geschillenraad betreft, te dezen te toetsen aan de regels van journalistieke deontologie.

8.1. Naar luid van artikel 2, 4°, van de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie is de televisieomroep “een omroep die televisieprogramma’s en andere programma’s in de vorm van beelden of teksten, al dan niet van klanken vergezeld, verzorgt”.

Voor een journalist van dergelijke omroep is beeldmateriaal van primordiaal belang. Onverminderd het gestelde in punt 7, komt hem de keuze toe van de beelden die hij nodig en passend acht ter visuele ondersteuning van het informatieve programma dat hij brengt.

8.2. Uit een herhaalde visionering van de betwiste uitzending blijkt dat het beeld van een school gekozen is in functie van en past in het algemeen concept van het programma, te weten het belang van drugpreventie ten aanzien van schoolgebruikers. Het beeld focust geen bepaald facet van de behandelde problematiek. Het wordt verder in het programma niet herhaald, wat doet blijken van afwezigheid van enig opzet van het gericht zijn tegen een bepaalde school.

Dat de voorgevel van het K.A. Deurne als ondersteunend beeld wordt getoond, kan zijn verklaring vinden in het feit dat het gebouw, zoals door klager wordt aangedragen, architecturaal destijds als model voor een schoolgebouw werd geconcipieerd en als dusdanig erkend. In die lijn is het tonen van die school, of een deel ervan, gewild als het tonen van de school in het algemeen en, gezien in het licht van het algemeen concept van het programma, niet zonder verantwoording.

8.3. Elk beeld kan een impact hebben. Vandaar de zorgvuldigheid die bij het kiezen van beelden door de journalist in acht moet worden genomen.

Aangenomen wordt dat de impact van een beeld in de regel wordt bepaald door de duur van het tonen en door de omvang van het zendgebied van de betrokken televisieomroep.

Impact en herkenbaarheid gaan samen wanneer, zoals te dezen wordt aangevoerd, de keuze van het beeld het gedrag van de kijkers, ten aanzien van de ter ondersteuning van het programma in beeld gebrachte instelling of persoon, negatief kan beïnvloeden, minstens dat risico inhoudt.

De voorgevel van het K.A. Deurne is in het betwiste programma maximaal drie seconden in beeld. De naam van de school is niet zichtbaar, de naam wordt evenmin genoemd. Refererend aan de duur van reclamespots, mag de impact van het betwiste beeld zeer laag worden ingeschat.

Wat de herkenbaarheid betreft, deze neemt redelijkerwijze toe naarmate het zendgebied verkleint. Een regionale televisie zal ten aanzien van een risicodragende herkenbaarheid in zijn beeldkeuze nog meer zorgvuldigheid aan de dag moeten leggen dan een televisieomroep waarvan, zoals wat VTM betreft, het zendgebied, krachtens de artikelen 41, 1°, en 44, §1, van de gecoördineerde decreten betreffende de radioomroep en de televisie, samenvalt met dat van het Nederlandse taalgebied en het twee-

talige gebied Brussel-Hoofdstad. Voor een televisieomroep met een dergelijk zendgebied mag - journalistiek deontologisch gezien - de mogelijkheid van een lokale of regionale herkenbaarheid een verantwoorde beeldkeuze, zoals onder 8.2 wordt aangenomen, niet in de weg staan.

8.4. Uit voorgaande overwegingen en afwegingen, mag de Geschillenraad, binnen de grenzen van de bevoegdheid die hem door de gecoördineerde decreten betreffende de radio-omroep en de televisie is toegewezen, ertoe besluiten dat in de beeldkeuze en met de commentaar van het betwiste programma de regels van de journalistieke deontologie niet zijn geschonden.

OM DIE REDENEN:

DE VLAAMSE GESCHILLENRAAD,
verklaart de klacht ontvankelijk doch niet gegrond.

Aldus te Brussel uitgesproken op 13 juli 1998 door de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie, samengesteld uit H. Coremans, voorzitter, M. Van Nieuwenborgh, ondervoorzitter, O. Grawet, K. Rimanque, P. De Baere en J. Dyck.

De griffier

De Voorzitter

K. DE KEYSER

H. COREMANS